

[A-55]

[A-55] Seat No: _____

No. of Printed Pages: 02

Sardar Patel University

M. A. (Final) (External) Examination

Thursday Date: 04/04/2019 Time: 02.00 P.M. to 05.00 P.M.

SAN-505: P-V: Uttararamcharitam: Bhavabhuti, Pancharatram: Bhasa, Ratnavali: Shree Harshavardhan

Total Marks: 100

प्रश्न: १ (अ) नीचेनामांथी गमे ते ऋषि श्लोकोनी अनुवाद करो:

(१२)

१. अयं ते बाष्पौघस्त्रुटित इव मुक्तामणिसरो
विसर्पन्धाराभिर्लुठति धरणीं जर्जरकणः ।
निरुद्धोऽप्यावेगः स्फुरदधरनासापुटतया
परेषामुन्नेयो भवति च भराध्मातहृदयः ॥
२. वितरति: गुरुः प्राज्ञे विद्यां यथैव तथा जडे
न तु खलु तयोर्ज्ञाने शक्तिं करोत्यपहन्ति वा ।
भवति च पुनर्भूयान्भेदः फलं प्रति तद्यथा
प्रभवति शुचिर्बिम्बोदग्राहे मणिर्न मृदां चयः ॥
३. त्वं बह्निर्पुनयो वसिष्ठगृहिणी गङ्गा च यस्या विदु-
र्माहात्म्यं यदि वा रघोः कुलगुरुर्देवः स्वयं भास्करः ।
विद्यां वागिव यामसूत भवती तद्वत्तु या दैवतं
तस्यास्त्वद्बहुहितुस्तथाविशसनं किं दारुणो मृष्यथाः ॥
४. पातालोदरकुञ्जपुञ्जिततमः श्यामैर्नभो जृम्भकै-
रुत्तप्तस्फुरदारकूटकपिलज्योर्ज्वलद्दीप्तिभिः ।
कल्पाक्षेपकठोरभैरवमरुद्व्यस्तैरवस्तीर्यते
मीलन्मेघतडित्कडारकुहरैर्विन्ध्याद्रिकूटैरिव ॥
५. त्रातुं लोकानिव परिणतः कायावानस्त्रवेदः
क्षात्रो धर्मः श्रित इव तनुं ब्रह्मकोशस्य गुप्त्यै ।
सामर्थ्यानामिव समुदयः संचयो वा गुणाना-
माविर्भूय स्थित इव जगत्पुण्यनिर्माणराशिः ॥
६. सम्बन्धस्पृहणीयताप्रमुदितैर्जुष्टे वसिष्ठादिभि-
र्दृष्ट्वापत्यविवाहमङ्गलविधौ तत्तातयोः सङ्गतम् ।
पश्यन्नीदृशमिदृशे पितृसखं वृत्ते महावैशसे
दीर्ये किं न सहस्रधाहमथवा रामेण किं दुष्करम् ॥

प्रश्न: १ (ब) नीचेनामांथी गमे ये असंदर्भ समजावो:

(०६)

१. मातृभिश्चिन्त्यमानानां ते हि नो दिवसा गताः ।
२. अहहः दारुणो देवनिर्घातः ।
३. कियच्चिरं वा मेघान्तरेण पूर्णचन्द्रस्य दर्शनम् ।
४. लोकोत्तरेण सत्त्वेन प्रजापुण्यैश्च जीवति ।

प्रश्न: २ उत्तरे रामचरिते भवभूतिर्विशिष्यते-यर्थो

(२२)

अथवा

प्रश्न: २ नीचेना विशे सभीक्षात्मक नोंध लपो

(२२)

१. छायासीता अने रामनी बनोदशा
२. गर्वाकदृश्य

(P.T.O)

1

प्रश्न: ३ (अ) नीचेनामांथी गमे ते बे श्लोकोनो अनुवाद करो:

(१०)

१. राज्यं निर्जितशत्रु योग्यसचिवे न्यस्तः समस्तो भरः
सम्यक्पालनलालिताः प्रशमिताशेषोपसर्गाः प्रजाः।
प्रद्योतस्य सुता वसन्तसमयस्त्वं चेति नाम्ना धृतिं
कामः काममुपेत्ययं मम पुनर्मन्ये महानुत्सवः ॥
२. कण्ठे कृत्तावशेषं कनकमयमधः शृङ्खलादाम कर्ष-
न्क्रकान्त्वा द्वाराणि हेलाचलचरणरणात्किङ्किणीचक्रवालः।
दत्तातङ्कोऽङ्कनानामनुसृतसरणिः संभ्रमादश्वपालैः
प्रभ्रष्टोऽयं प्लवङ्गः प्रविशति नृपतोमन्दिरं मन्दुरायाः ॥
३. बाणाः पञ्च मनोभवस्य नियतास्तेषामसंख्यो जनः
प्रायोऽस्मद्विध एव लक्ष्य इति यल्लोके प्रसिद्धं गतम्।
दृष्टं तत्त्वयि विप्रतीपधुना यस्मादसंख्यैरयं
विद्वः कामिजनः शरैरशरणो नीतस्त्वया पञ्चताम् ॥
४. अस्तव्यस्तशिरस्त्रशस्त्रकषणोत्कृत्तोत्तमाङ्गणे क्षणं
व्यूढासृक्सिरिति स्वनप्रहरणे वर्मोद्वलद्वहि।
आहूयाजिमुखे सकोसलपतिर्भङ्गप्रतीपीभव-
न्नेकेनैव रुमण्वता शरशतैर्मत्तद्विपस्थो हतः ॥

प्रश्न: ३ (ब) रत्नावलीनुं उद्गमस्थान ज्ञप्तावी कविअे करेला इरकरो यथो

(२०)

अथवा

प्रश्न: ३ (ब) नीचेना विशे सभीक्षात्मक नोध लपो.

(२०)

१. नवमालिकादोउदनो प्रसंग
२. उदयन अने वासवदत्तानो मिलनप्रसंग

प्रश्न: ४ (अ) नीचेनामांथी गमे ते अेक श्लोकनो अनुवाद करो.

(०५)

१. तृप्तोऽग्निर्हविषाममरोत्तममुखं तृप्ता द्विजेन्द्रा धनै-
स्तृप्ताः पक्षिगणाश्च गोगणयुतास्ते ते नराः सर्वशः।
हृष्टं सम्पति सर्वतो जगदिदं गर्जन्नृपे सदगुणै-
रेवं लोकमुदारुरोह सकलं देवालयं तदगुणैः ॥
२. पुत्रो ह्येष युधिष्ठिरस्य तु वयस्तुल्यं हि नः सूनुना
सम्बन्धो ह्युपदेन नः कुलगतो नप्ता हि तस्माद् भवेत्।
जामातृत्वमदूरतोऽपि च भवेत् कन्यापितृत्वं हि नः
पूजार्होऽप्यतिथिर्भवेत् स्वविभवैरिष्टा हि नः पाण्डवाः ॥

प्रश्न: ४ (ब) नीचेनामांथी गमे ते बे असंदर्भ समजवो.

(०५)

१. कुलं चारित्रहीनेन पुरुषेणोव दह्यते।
२. निधनमपि यशः स्यान्मोक्षयित्वा तु धर्मः।
३. सति च कुलविरोधे नापराध्यन्ति बालाः।
४. धर्मेणावर्जिता भिक्षा धर्मेणैव प्रदीयताम्।

प्रश्न: ५ भासकालीन समाजव्यवस्था विशे नोध लपो

(२०)

अथवा

प्रश्न: ५ भाससमस्या विशे नोध लपो

(२०)